

ประกาศสภาการพยาบาล

เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ในสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ ในการให้ยาหรือสารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วย กรณีรับการส่งต่อเพื่อการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง

สภาการพยาบาล ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการขยายบริการสุขภาพให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวกโดยมุ่งเน้นการให้บริการอย่างต่อเนื่องใกล้บ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ป่วยหลังจำหน่าย หรือผู้ป่วยที่จำเป็นต้องรับการรักษาด้วยยา/สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ต่อเนื่องจากโรงพยาบาล

ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ ซึ่งเป็นหน่วยบริการส่วนปลายที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่ห่างไกลจากโรงพยาบาล จึงมีบทบาทสำคัญในการให้การดูแลต่อเนื่องที่บ้านและชุมชน และมีความรับผิดชอบที่ต้องดูแลผู้ป่วยให้ได้รับตามแนวทางการรักษาอย่างปลอดภัย

เพื่อธำรงเอกสิทธิ์ของผู้ประกอบวิชาชีพฯ และการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ สภาการพยาบาล จึงกำหนดแนวทางปฏิบัตินี้ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ และการพิจารณา เพื่อการให้ยาหรือสารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อการรักษาต่อเนื่องที่สถานพยาบาลระดับปฐมภูมิทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สถานีอนามัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์บริการสุขภาพ หรือคลินิก เป็นต้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการสภาการพยาบาลจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เห็นควรประกาศแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ในสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ ในการให้ยาหรือสารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วย กรณีรับการส่งต่อเพื่อการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ดังนี้

ข้อ ๑. เงื่อนไขพื้นฐานในการปฏิบัติ

๑.๑ สถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ ที่รับการส่งต่อต้องมีความพร้อมในการรับการส่งต่อเพื่อให้การรักษาพยาบาลต่อเนื่อง ต้องมีความพร้อมดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

๑.๑.๑ มีอัตรากำลังพยาบาลวิชาชีพเพียงพอ ต่อการให้บริการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง

๑.๑.๒ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ได้รับการฝึกอบรมและมีสมรรถนะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง สามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะบังเกิดแก่ผู้ป่วย โดยจะตัดสินใจกระทำหรือไม่ กระทำก็ได้ ภายใต้ข้อมูลการส่งต่อการรักษาพยาบาลต่อเนื่องที่ชัดเจน

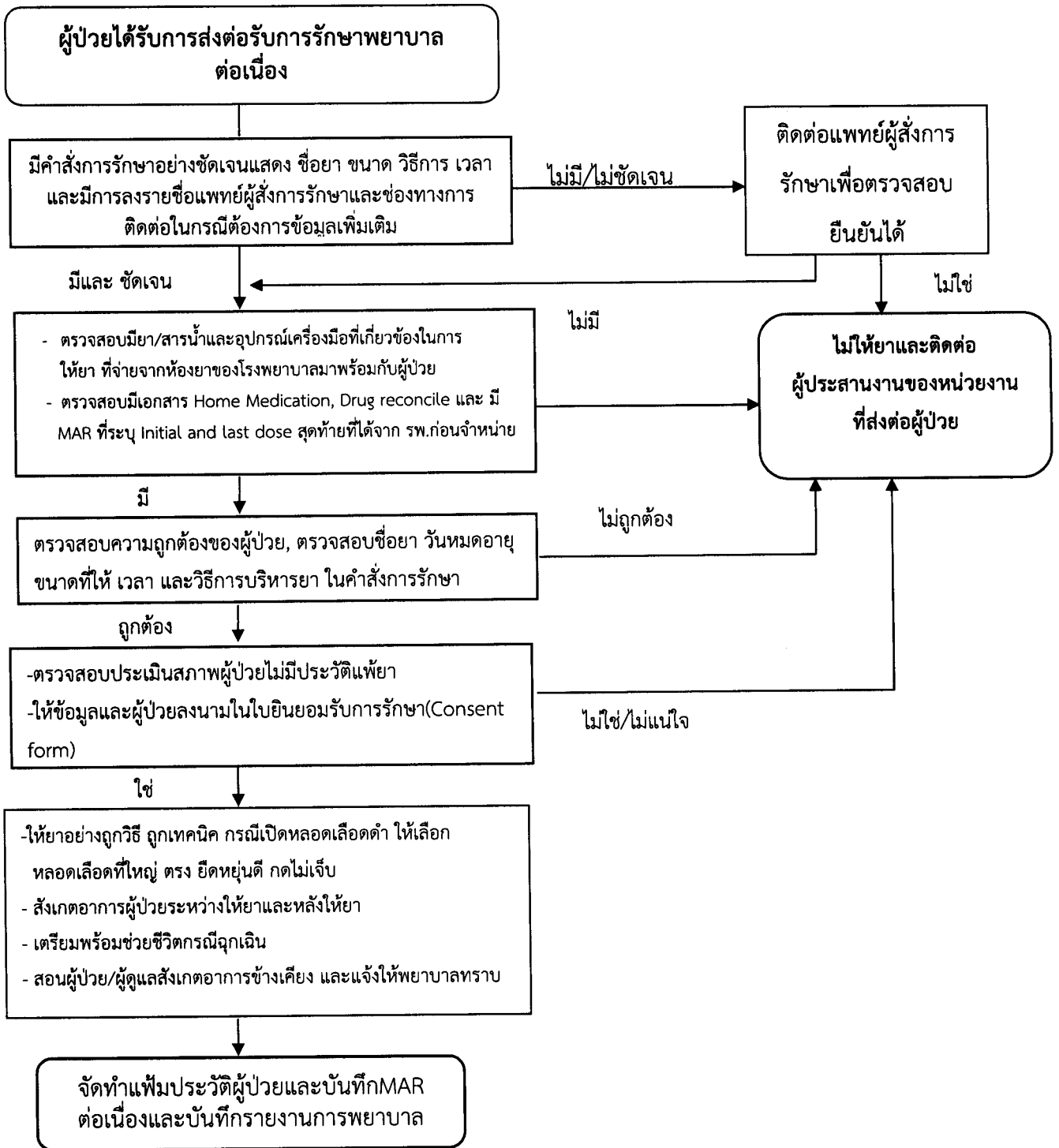
๑.๑.๓ มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตฉุกเฉินครบถ้วน และพร้อมใช้ตลอดเวลา

๑.๑.๔ มีทีมช่วยชีวิตที่มีความพร้อม ที่ประกอบด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ และบุคลากรสุขภาพที่มีสมรรถนะในการช่วยฟื้นคืนชีพ ที่พร้อมปฏิบัติภารกิจได้ทันที

๑.๑.๕ มีแผนปฏิบัติในการส่งผู้ป่วยรับการรักษาในสถานพยาบาลระดับสูงขึ้น เมื่อมีปัญหาเกินศักยภาพของหน่วยงานที่จะสามารถป้องกันความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้

- ๑.๒ สถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ/ตติยภูมิ ที่ส่งต่อผู้ป่วย ต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษา ต่อเนื่องอย่างราบรื่น และปลอดภัย ดังนี้
- ๑.๒.๑ ติดต่oprะสานงานด้วยวาจาโดยตรงกับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ในสถานพยาบาลปฐมภูมิที่จะส่งต่อผู้ป่วย เพื่อประเมินความพร้อมของหน่วยรับการส่งต่อ ให้ข้อมูล และซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ป่วย และกระบวนการรักษาพยาบาลต่อเนื่อง รวมทั้งการนัดหมายเวลาการตรวจรักษาผู้ป่วย
  - ๑.๒.๒ จัดเตรียมและตรวจสอบเอกสารการส่งต่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งสรุปปัญหาสุขภาพ แนวทางการดูแลต่อเนื่อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยา ได้แก่ คำสั่งการรักษา รายการยากลับบ้าน(Home Medication), Drug Reconcile, บันทึกการให้ยา (Medication Administer Record) ที่ระบุเวลาการให้ยาครั้งสุดท้ายก่อนส่งต่อ เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่การส่งมาให้ยาชนิดนี้เป็นครั้งแรก (Initial Dose) ที่สถานพยาบาลระดับปฐมภูมิซึ่งเป็นหน่วยรับการส่งต่อ
  - ๑.๒.๓ ควรเปิดเส้นเลือดดำเพื่อการให้ยาต่อเนื่องจากโรงพยาบาลก่อนการส่งต่อ (กรณีที่ไม่ได้เปิดเส้นไว้ ต้องพิจารณาให้แน่ใจว่า ผู้ป่วยมีเส้นเลือดดำที่มองเห็นชัดเจน และไม่ยากต่อการให้ยาได้ติดต่อกันจนครบแผนการรักษา)
  - ๑.๒.๔ จัดเตรียมยา สารน้ำ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารยาอย่างเพียงพอและปลอดภัยไปพร้อมกับผู้ป่วย พร้อมกับนัดหมายเวลาให้ผู้ป่วยไปพบผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ที่รับการส่งต่อ
  - ๑.๒.๕ จัดระบบปรึกษาที่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ผู้รับการส่งต่อสามารถขอคำแนะนำปรึกษาจากพยาบาลผู้เชี่ยวชาญและ/หรือแพทย์ผู้ส่งต่อได้ตลอดเวลา รวมทั้งจัดระบบการติดตามให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ให้สามารถดำเนินการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑.๓ สถานพยาบาลระดับทุติยภูมิ/ตติยภูมิ ที่มีระบบส่งต่อผู้ป่วยกลับไปดูแลต่อเนื่องที่บ้านและชุมชน ควรดำเนินการพัฒนาระบบพื้นฐานดังนี้
- ๑.๓.๑ กำหนดรายการยาที่สามารถส่งต่อให้ผู้ป่วยไปรับยาต่อเนื่อง โดยประเมินศักยภาพและความพร้อมของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิปลายทางที่จะส่งต่อผู้ป่วย
  - ๑.๓.๒ ดำเนินการพัฒนา/เพิ่มพูนความรู้/ทักษะ แก่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ในสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิในเครือข่ายการส่งต่ออย่างสม่ำเสมอ
  - ๑.๓.๓ สนับสนุนการฝึกอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพแก่บุคลากรในสถานบริการระดับปฐมภูมิในเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ
  - ๑.๓.๔ สนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์/เครื่องมือที่จำเป็นในสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิในเครือข่าย
  - ๑.๓.๕ ดำเนินการนิเทศงานอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

**ข้อ ๒ แนวทางปฏิบัติการให้ยาและสารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่ผู้ป่วยที่สถานบริการระดับปฐมภูมิ
กรณีรับการส่งต่อจากโรงพยาบาล**

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(Signature)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง)

นายกสภาการพยาบาล